

HAVA SEYRÜSEFER HİZMET SAĞLAYICILARIN SERTİFİKALANDIRILMALARINDA UYGULANACAK ESAS VE USULLERE İLİŞKİN TALİMAT (SHT-SEYRÜSEFER)

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Hukuki Dayanak, Tanımlar ve Kısaltmalar

Amaç

MADDE 1 -(1) Bu Talimatın amacı, Türk hava sahasında ve havaalanlarında hava trafiğinin emniyetli, verimli, düzenli ve hızlı akışını sağlamak üzere hizmet veren sivil Hava Seyrüsefer Hizmet Sağlayıcıların uyması gereken hükümleri, sertifikasyonu ve denetimine ilişkin esas ve usulleri düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2 -(1) Bu Talimat, Genel Müdürlük ile Hava Trafik Hizmeti (ATS), Havacılık Bilgi Yönetimi (AIM) ve Haberleşme, Seyrüsefer ve Gözetim (CNS) hizmeti sağlama yetkisi verilmiş ve verilecek kurum, kuruluş ve işletmeleri kapsar.

Dayanak

MADDE 3 -(1) Bu Talimat,

a) 14/10/1983 tarihli ve 2920 sayılı Türk Sivil Havacılık Kanununa, 15/07/2018 tarihli ve 30479 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 437 nci maddesinin birinci fıkrasının b) ve j) bentleri, 441 inci maddesinin birinci fıkrasının ç) bendi ile 11/07/2013 tarih ve 28704 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren "Hava Seyrüsefer Hizmet Sağlayıcıların Sertifikalandırılmalarına İlişkin Yönetmelik (SHY - SEYRÜSEFER)"e dayanılarak,

b) Hava seyrüsefer hizmetleri ve diğer hava trafik yönetimi ağı işlevlerinin sağlayıcıları için ortak gereklilikleri ve bunların gözetimine ilişkin 01/03/2017 tarihli ve 2017/373 sayılı Avrupa Komisyonu Tüzüğüne paralel olarak, hazırlanmıştır.

Tanımlar ve kısaltmalar

MADDE 4 -(1) Bu Talimatta geçen,

- a) AIM: Havacılık Bilgi Yönetimini,
b) AIM memuru: Temel AIM Kursunu ve devamındaki işbaşı eğitimini başarı ile tamamlayarak almış olduğu lisansın ve derece / derecelerin kendisine verdiği yetkiye istinaden AIM hizmeti sağlamak üzere ilgili AIM biriminde görev yapan lisanslı ve dereceli personeli,
c) AIS: Havacılık bilgi ve verilerinin sağlanmasını,
ç) Aletli uçuş usulleri: Aletli meteorolojik şartlar altında düzenlenen uçuşların bağlı olduğu usuller bütünü,
d) ATM: Hava Trafik Yönetimini,
e) ATS: Hava Trafik Hizmetini,
f) ATSEP: Hava trafik yönetimi dâhilinde bulunan haberleşme, seyrüsefer ve gözetim sistemlerinin çalıştırılması ve bakımından sorumlu olarak lisanslı ve bu lisansa işlenmiş derece alanlarının verdiği yetkiler dâhilinde doğrudan hizmet veren personeli,

- g) ATSEP lisansı: Temel eğitim ve yeterlik eğitimini başarıyla tamamladıktan sonra derece alacağı alanlarda iki yüz ellişer saat süreli işbaşı eğitimini tamamlayan teknik personele Genel Müdürlük tarafından verilen yetki belgesini,
- ğ) Bakan: Ulaştırma ve Altyapı Bakanını,
- h) Balon: Isıtılmış hava ya da helyum gibi hafif bir gazla doldurulan atmosferde uçabilen küre şeklinde insanlı hava aracını,
- ı) CNS: Haberleşme, Seyrüsefer ve Gözetimi,
- i) EYS: Emniyet Yönetim Sistemini,
- j) EUROCONTROL: Avrupa Hava Seyrüsefer Emniyeti Teşkilatını,
- k) Genel Müdür: Sivil Havacılık Genel Müdürünü,
- l) Genel Müdürlük: Sivil Havacılık Genel Müdürlüğünü,
- m) Hava trafik kontrolörü: Hava trafik kontrolörü lisansına haiz ve bu lisansa işlenmiş derece veya derecelerin verdiği yetkiler dahilinde doğrudan hava trafik kontrol hizmeti veren kişiyi,
- n) Hava trafik kontrol hizmeti: Hava araçlarının manevra sahası üzerinde veya uçuşun herhangi bir safhasında birbirleriyle ve manialarla çarpışmalarını önlemek; hızlı ve düzenli hava trafik akışını sağlamak amacıyla verilen hizmeti,
- o) Hava trafik kontrolör lisansı: Şikago Sözleşmesi'nin Ek-1'inde belirtilen gerekli sağlık şartlarına sahip, Hava Seyrüsefer Hizmet Sağlayıcı kuruluşun ünite eğitim ve değerlendirme çalışmalarını başarıyla tamamlayarak derece almaya hak kazanmış asistan hava trafik kontrolörlerine verilen belgeyi,
- ö) Hava Seyrüsefer Hizmet Sağlayıcı: Hava seyrüsefer hizmetlerini sağlamaktan sorumlu kurum, kuruluş ve işletmeleri,
- p) ICAO: Uluslararası Sivil Havacılık Teşkilatını,
- r) Kategori A: Tespit edilen bulgunun önemi dolayısıyla Hava Seyrüsefer Hizmet Sağlayıcıya 60 günlük süre verilmesi ve akabinde eksikliğin giderilip giderilmediğinin kontrol edileceği bilgisini veren bulgu türünü,
- s) Kategori B: Tespit edilen bulgunun öneminin Kategori A'ya göre daha düşük seviyede olduğunu, Hava Seyrüsefer Hizmet Sağlayıcıya 120 günlük süre verilmesi ve akabinde eksikliğin giderilip giderilmediğinin kontrol edileceği bilgisini veren bulgu türünü,
- ş) KYS: Kalite Yönetim Sistemini,
- t) SeMS: Güvenlik Yönetim Sistemini,
- u) Uçuş kontrol: Yer tabanlı radyo seyrüsefer sistemlerinin ve bu sistemlerle ilgili aletle uçuş usullerinin, konulmuş toleransları uçuşta karşılayıp karşılamadığını ve kullanım yönünden amaçlanan etkinlikleri emniyetli bir şekilde sağlayıp sağlamadığını araştırmak ya da doğrulamak için değerlendirilmesini, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Hava Seyrüsefer Hizmet Sertifikasının Verilmesi

Hava seyrüsefer hizmet sertifikasının verilmesi

MADDE 5 -(1) Hava Seyrüsefer Hizmet Sağlayıcı, Madde 5.2'de yer alan gereklilikleri içerir şartları sağladıkları takdirde yapacakları başvuru üzerine Genel Müdürlük tarafından sertifikalandırılır.

(2) Hava Seyrüsefer Hizmet Sağlama Sertifikası almak üzere başvuru yapacak olan Hava Seyrüsefer Hizmet Sağlayıcı aşağıdaki ortak gereklilikleri sağlamalıdır:

- Teknik ve Operasyonel yeterlilik ve uygunluğu,
- Kalite ve Emniyet Yönetimi için sistemler ve süreçler,
- Raporlama Sistemi,

- ç) Finansal güç,
- d) Yeterli personel planlamasını içeren insan kaynakları,
- e) Güvenlik,

(3) Madde 5.2'de yer alan gereklilikleri sağlamış olan Hava Seyrüsefer Hizmet Sağlayıcı, SHY - SEYRÜSEFER Yönetmeliğinde yer alan Hizmet Sağlama Sertifikası Başvuru Formu'nu doldurarak Genel Müdürlüğe başvuru yapar.

(4) Hizmet Sağlama Sertifikası almak için başvuracak olan kurum, kuruluş ve işletmeler, Başvuru Formu ile birlikte Genel Müdürlüğümüz resmi internet sayfası olan www.shgm.gov.tr'de ilan edilmiş ve her yıl 2920 sayılı Türk Sivil Havacılık Kanunu'nun 37. maddesi gereğince Ulaştırma ve Altyapı Bakanı tarafından onaylanarak yürürlüğe giren Hizmet Tarifesi uyarınca belirlenmiş ücretin her havaalanı için ayrı ayrı olmak üzere verilen hizmetlerin hesaplanacak toplam miktarının yatırıldığına dair belgeyi de Genel Müdürlüğe sunar.

(5) Hava Seyrüsefer Hizmet Sağlayıcı, sorumluluk sahasında bir havaalanı bulunması durumunda ilgili havaalanı için sağlanan hizmetlerin tümüne veya her biri için ayrı ayrı sertifika talebinde bulunabilir, Hava Seyrüsefer Hizmet Sağlayıcı bünyesinde birden fazla havaalanı bulunması durumunda ise her havaalanı için sağlanan hizmetler dikkate alınmak suretiyle ilgili havaalanındaki hizmetlerin tümüne veya her biri için ayrı ayrı sertifika talebinde bulunulabilir.

(6) Başvuru sonrasında, Genel Müdürlüğün ilgili havaalanında yapacağı denetlemeler ile havaalanında verilen hizmetin yeterlilik durumu tespit edilir ve gerekli düzeltici / önleyici faaliyetlerin gerçekleştirilmesi talep edilir. Bu kapsamda, gerçekleştirilen son denetlemede Kategori A seviyesinde bulgunun yer almaması durumunda havaalanına ve ilgili hizmete özel hava seyrüsefer hizmet sağlama sertifikası Bakan tarafından onaylanır.

(7) Birden fazla havaalanını bünyesinde bulunduran Hava Seyrüsefer Hizmet Sağlayıcıların sertifikalandırılmalarında, bu Talimatta ve SHY - SEYRÜSEFER Yönetmeliğinde geçen finans ve insan kaynakları politikalarının tümü ile teknik ve operasyonel yeterlilikler, KYS ve EYS politikalarının ilgili bölümleri kapsamında merkez teşkilatında gerçekleştirilen denetlemeler neticesinde politikaların uygun bulunması durumunda bağlı bulunan havaalanlarının sertifikaya edilmesi aşamasında tekrar bu başlıklar veya ilgili bölümler denetlenmez ve uygun kabul edilir.

(8) Genel Müdürlük sertifika almaya hak kazanan Hava Seyrüsefer Hizmet Sağlayıcının bünyesinde bulundurduğu havaalanlarını ve ilgili ünitelerinin tümünü en az iki yılda bir kez denetler. Yapılan denetimlerde bu Talimatta yer alan yeterliliklerin yitirildiği ve Kategori A seviyesinde bulgu olması durumunda kategoriye ilişkin belirlenen süreler dahilinde düzeltici faaliyetlerin gerçekleştirilmediğinin tespiti halinde verilen sertifika ve buna bağlı yetkiler 14/10/1983 tarihli ve 2920 sayılı Türk Sivil Havacılık Kanunu kapsamında askıya alınır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Hava Seyrüsefer Hizmetleri İçin Genel Hükümler

Teknik ve operasyonel yeterlilik

MADDE 6 -(1) Hava Seyrüsefer Hizmet Sağlayıcı, hava sahasına yönelik talepleri ile tutarlı olmak üzere emniyetli, verimli, sürekli ve sürdürülebilir bir şekilde sağlayabilmelidir. Bunu sağlamak amacıyla yeterli teknik ve işlevsel kapasite ile uzmanlığa sahip olmalıdır.

(2) Hava Seyrüsefer Hizmet Sağlayıcı, organizasyonlarını hava seyrüsefer hizmetlerinin emniyetli, verimli ve sürekli bir şekilde sağlanmasını destekleyecek bir yapıya uygun olarak kurmalı ve yönetmelidir. Organizasyonun yapısı;

a) Atanmış yönetici personelin ve özellikle emniyet, güvenlik, kalite, finans ve insan kaynakları konusundaki yönetici personelin yetkilerini, görev ve sorumluluklarını tanımlamalıdır.

b) Kuruluşun farklı bölümleri ve süreçleri arasındaki ilişki ve raporlama hatlarını ve ilişkisini yazılı hale getirerek veya organizasyon yapısını şema olarak ortaya koyarak şema üzerinde birimlerin

birbiriyle olan raporlama süreçleri ve ilişkini net olarak ortaya koymalıdır.

c) Hava Seyrüsefer Hizmet Sağlayıcı, en az beş yıllık bir süreyi kapsayan bir iş planı hazırlamalıdır. Bahse konu iş planı;

1) Hava Seyrüsefer Hizmet Sağlayıcı tüm hedef, amaçlarını ve daha uzun vadeli genel planlarını, altyapı sistemleri ve diğer teknolojinin gelişimi için amaç ve hedeflere yönelik stratejinin belirlenmesini,

2) Maliyet etkinliği, emniyet ve hizmet seviyesi ve kalite açısından uygun performans hedeflerini,

sağlamalıdır.

(3) Hava Seyrüsefer Hizmet Sağlayıcı, Genel Müdürlük ve ICAO tarafından yayımlanmış her türlü düzenlemeye uyum sağlamakla sorumludur.

(4) Hava Seyrüsefer Hizmet Sağlayıcı, gelecek yılı kapsayan bir yıllık plan oluşturmalıdır. Bu plan, iş planını detaylandırmalı ve iş planında gerçekleşebilecek değişiklikleri içermelidir. Yıllık plan; kapasite, emniyet, çevre koruma ve maliyet etkinlik düzeyi gibi hizmetlerin seviyesi ve kalite standartları ile ilgili olarak aşağıdaki hükümleri de kapsamalıdır.

a) Hava Seyrüsefer Hizmet Sağlayıcının performansını geliştirmeye yönelik olarak, ilgili hizmete ait altyapının geliştirilmesine ve hedeflenen hizmet kalitesine ulaşmak amacıyla yapılacak çalışmaları belirten beyanat ve taahhütname,

b) Hizmet kalitesi ve seviyesinin gerekçeli şekilde değerlendirilebilmesi amacıyla performans göstergeleri,

c) Emniyet riskini ve uygulanabildiği yerlerde azaltma tedbirlerinin tahmini bedelini izlemeye yönelik emniyet göstergeleri de dahil olmak üzere, Hava Seyrüsefer Hizmet Sağlayıcının emniyet planında tanımlanan emniyet risklerini azaltmak için öngörülen tedbirlere ilişkin bilgileri,

ç) İş planında yapılan herhangi bir değişiklik veya etki ile Hava Seyrüsefer Hizmet Sağlayıcısının beklenen kısa vadeli finansal pozisyonunu kapsamalıdır.

(5) Bu Talimatın 5 inci maddesinin 5 inci fıkrasının uygulanması ve iş planı hazırlanması aşamasında, birden fazla havaalanını bünyesinde bulunduran Hava Seyrüsefer Hizmet Sağlayıcıların merkez teşkilatlarında Genel Müdürlüğe yapılan başvurudaki hizmet göz önünde bulundurulmak suretiyle, fıkra kapsamındaki genel gereklilikleri karşılamak üzere hazırlanacak iş planının Ekinde havaalanlarına ilişkin bağımsız bölümlerin yer alması gerekmektedir. Bu kısımlarda ilgili havaalanlarına özel amaçlanan hedef, emniyet artırıcı faaliyetlere ilişkin bilgiler, alt yapı ve teknolojik değişiklikler ile operasyonel değişikliklerin bulunması durumunda ilgili iş planı diğer havaalanları için de geçerli kabul edilir.

Operasyonel ve teknik el kitapları

MADDE 7 -(1) Hava Seyrüsefer Hizmet Sağlayıcı, operasyonel ve teknik personelin kullanımı ve bu personele rehberlik amacıyla hizmetlerin sağlanmasına ilişkin operasyonel ve teknik el kitaplarını hazırlar, dağıtımını yapar ve yıllık olarak güncelliğini sağlar.

a) Operasyonel ve teknik el kitapları, operasyonel ve teknik personelin görevlerinin yerine getirmesi için gerekli olan yönlendirme ve bilgileri içermelidir.

b) Operasyonel ve teknik el kitapları ilgili bölümlerin ilgili personelleri tarafından erişilebilir olmalıdır.

c) Operasyonel ve teknik personelin, kendi görevlerinde uyguladıkları prosedürlere ilişkin operasyonel ve teknik el kitaplarına getirilen değişiklikleri hızlı bir şekilde değerlendirmesi gerekmektedir.

ç) Hava Seyrüsefer Hizmet Sağlayıcı Kuruluş tarafından yayımlanan veya revize edilen el kitaplarının bir sureti Genel Müdürlüğe bir ay içinde gönderilmelidir.

Emniyet yönetimi

MADDE 8 -(1) Hava Seyrüsefer Hizmet Sağlayıcı, 13/01/2012 tarihli ve 28172 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Sivil Havacılıkta Emniyet Yönetim Sistemi Yönetmeliği (SHY-SMS), 10/03/2011 tarihli Hava Seyrüsefer Hizmet Sağlayıcıları tarafından Emniyet Yönetim Sistemlerinin Kullanılmasına İlişkin Talimat (SHT-65.03) gereklilikleri ile 14/11/2013 tarihli ICAO Ek 19 Emniyet Yönetim Sistemi ve 08/05/2013 tarihli ICAO Doc 9859 Emniyet Yönetim Kılavuzu kapsamında EYS'ni kurar ve sürekliliğini sağlar.

(2) Birinci fıkra kapsamında, CNS, ATS ve AIM sistemini kapsayacak şekilde bir arada veya ayrı ayrı olacak şekilde EYS El Kitabı hazırlanır ve hazırlanan el kitabı Genel Müdürlüğün onayını müteakiben yayımlanır. El kitabının hazırlanması aşamasında, birinci fıkrada belirtilen mevzuatlara uyulur.

(3) Hava Seyrüsefer Hizmet Sağlayıcı verilen hizmetlerin emniyetini doğrudan etkileyebilecek tüm paydaşlarla resmi iletişim kurmalıdır ve tüm paydaşların EYS'ne veri sağlanması amacıyla yapıya dahil edilmesi sağlanmalıdır.

(4) Yeni fonksiyonel sistemler getirilirken veya mevcut fonksiyonel sistemler değiştirilirken emniyeti yönetmek adına Hava Seyrüsefer Hizmet Sağlayıcı prosedürler geliştirmelidir. Bununla birlikte Hava Seyrüsefer Hizmet Sağlayıcı, fonksiyonel sistemlere getirilen değişiklikler ile yeni sistem ilave edilmesi durumunda 27/04/2011 tarihli ve 27917 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan "Hava Trafik Yönetiminde Emniyet Gözetimi Hakkında Yönetmelik (SHY - Gözetim)" uyarınca Genel Müdürlüğe bildirimde bulunulması gerekir.

(5) EYS'de tüm emniyet risklerinin tanımlanmış, değerlendirilmiş ve başarılı bir şekilde azaltılmış olması gerekmektedir.

(6) EYS'deki risk tanımlamaları, risk değerlendirmeleri ve azaltma süreçleri 24/03/2011 tarihli "Hava Seyrüsefer Hizmet Sağlayıcıları Tarafından Risk Değerlendirme ve Azaltma Yöntemlerinin Kullanılmasına Dair Talimat (SHT-65.04)" uyarınca gerçekleştirilir.

Hizmetlerin emniyeti

MADDE 9 -(1) Hava Seyrüsefer Hizmet Sağlayıcı mevcut bir EYS bulundurmalıdır. Bu sistem;

a) Hizmetlerinin sağlanması dahilinde emniyet yükümlülüklerini karşılamak amacıyla sistematik emniyet yönetimine yönelik resmileştirilmiş, açık ve proaktif bir yaklaşım sağlayacak, yönetim ve kontrolü altındaki tüm hizmetlerini ve destekleyici düzenlemelerini işletecek ve kuruluşu gereği, kuruluşun emniyet yönetimine olan temel yaklaşımını tanımlayan bir emniyet beyanı içermelidir.

b) Hava trafik hizmetlerinin sağlanmasına yönelik emniyet açısından dahil bulunan herkesin, kendi eylemleri ile ilgili olarak bireysel bir emniyet sorumluluğuna sahip olması; yöneticilerin, kendi ilgili departmanlarının veya bölümlerinin emniyet performansından sorumlu olması ve Hava Seyrüsefer Hizmet Sağlayıcının en üst yönetiminin tam teşekküllü bir emniyet sorumluluğu taşıması gerekmektedir.

c) Hava trafik hizmetlerinin en az Genel Müdürlük tarafından belirlenecek Kabul edilebilir Emniyet Seviyesi'nde (ALoS) ve birincil öncelikli olarak sağlanması gerekmektedir.

ç) Hava trafik hizmetleri verilirken, en önemli emniyet hedefi, bu hizmetlerin mümkün olduğunca hava aracı olay/kazası olasılığını en aza indirmek olmalıdır.

Emniyet kazanımına yönelik koşullar

MADDE 10 -(1) EYS kapsamında Hava Seyrüsefer Hizmet Sağlayıcının,

a) Personelin; gerekli ve geçerli lisans sahibi olmasını, sağlık yeterlilik koşullarını sağlamasını, yaptığı iş için gerekli eğitimi aldırmasını ve yeterliliğinin uygun olmasını sağlamasını gerekmektedir.

b) EYS'nin gelişimine ve sürdürülmesine yönelik olarak organizasyonel sorumluluk dahilinde bir emniyet yönetim fonksiyonu tanımlanması ve bu sorumluluk noktasının hat yönetiminden bağımsız olması ve doğrudan en yüksek organizasyonel seviyeye karşı sorumlu olması gerekmektedir.

c) Uygulanabildiği yerde, sayısal emniyet seviyeleri tüm fonksiyonel sistemler için belirlenip sürdürülmelidir.

ç) EYS'nin kuruluşun emniyet politikasına açık bir bağlantı sağlayacak şekilde sistematik bir tabanda belgelendirilmesini sağlamalıdır.

Emniyet teşvikine yönelik koşullar

MADDE 11 -(1) EYS kapsamında Hava Seyrüsefer Hizmet Sağlayıcı aşağıdaki koşulları sağlamalıdır;

a) Tüm personelin kendi görevleriyle ilgili muhtemel emniyet tehlikelerinin farkında olmasını,

b) Emniyet olay araştırmaları ve diğer emniyet faaliyetlerinden doğan derslerin, yönetim ve operasyonel düzeylerde dağıtılmasını,

c) Tüm personelin; tanımlanan tehlikelerin doğurabileceği istenmeyen olaylar hakkında etkin bir şekilde bilgilendirilmesini, oluşabilecek tanımlanmamış tehlikelerin ortaya çıkarılabilmesi için teşvik edilmesini ve emniyet seviyesinin geliştirilmesi gereken noktalarda gerekli görülen değişikliklerin yapılmasını.

(2) Genel Müdürlük, emniyet teşviği kapsamında Hava Seyrüsefer Hizmet Sağlayıcılar ile işbirliği gerçekleştirerek havaalanlarında seminerler ve bilgilendirme eğitimleri düzenler.

Tehlike tanımlaması, risk değerlendirmesi, operasyonel/fonksiyonel değişikliklerden kaynaklanabilecek riskler ve risk azaltmaya yönelik emniyet tedbirleri

MADDE 12 -(1) Hava Seyrüsefer Hizmet Sağlayıcı, EYS uygulamaları dâhilinde; tehlike tanımlarının, risk değerlendirmelerinin, operasyonel/fonksiyonel değişikliklerden kaynaklanabilecek risklerin belirlenmesinin ve risk azaltmasının hava trafik yönetimi kapsamında sistematik olarak gerçekleştirmeli ve aşağıdaki hususlara dikkat etmelidir;

a) İlk planlamadan uygulama sonrası operasyonların, bakımın ve ATM fonksiyonel sistemini oluşturan bölümün tam ömür süresine,

b) Kalkış, yer ve uygun ise, sorumlu tarafla işbirliği yapmak suretiyle ATM fonksiyonel sisteminin konumsal bileşenlerine,

c) ATM fonksiyonel sisteminin ekipman, prosedür ve insan kaynaklarına, bu elemanlar arasından etkileşimler ile tetkik edilmekte olan uygulayıcı ünite ile ATM fonksiyonel sisteminin geri kalanı arasındaki etkileşimlere.

(2) Tehlike tanımlama, risk değerlendirme ve azaltma süreçleri şunları içermelidir;

a) Uygulayıcı ünitenin gerçekleştireceği fonksiyonların tanımı ve operasyon çevresi dahil olmak üzere faaliyet göstermeyi planladığı düşünülen bölümün kapsamına, sınırlarına ve ara yüzlerine ilişkin bir belirleme,

b) Uygulayıcı üniteye yer alacak emniyet hedeflerinin saptanması,

c) Kombine edilmiş etkileriyle birlikte ATM bağlantılı tehlikelerin ve bozukluk koşullarının tanımlanmasını,

ç) Hava aracının emniyeti üzerindeki etkilerin değerlendirilmesi ile bu tür etkilerin şiddetine dair değerlendirmeyi,

d) Tehlike etkilerinin şiddetinden ve maksimum olasılığından kaynaklanan, tehlikenin maksimum meydana gelme olasılığı açısından tolere edilebilirliğinin belirlenmesini,

e) Risk değerlendirmesinde elde edilen sonuç ışığında risk azaltma stratejilerinin belirlenmesini sağlar. Bununla birlikte risk azaltma konusunda belirlenen stratejiler;

1) Risk oluşturan tehlikelere karşı korunma amacıyla uygulanacak tedbirleri belirtmelidir.

2) Potansiyel olarak tetkik edilmekte olan oluşturucu bölüm veya ATM fonksiyonel sistemin

diğer parçaları veya operasyon çevresi ile bağlantılı emniyet koşullarının gelişimini de içermelidir,

3) Uygulanabilirlik ve verimlilik güvencesi sunmalıdır.

f) Tanımlanan tüm emniyet hedeflerinin ve emniyet koşullarının;

1) Değişikliğin uygulanmasından önce,

2) Operasyonel hizmete ilişkin tüm geçiş aşamaları esnasında,

3) Operasyonel süresi esnasında,

4) İşletmeden çıkarılana kadar tüm geçiş aşamaları esnasında sağlandığına dair teyidi sağlanmalıdır.

g) Tehlike tanımı da dahil risk değerlendirmesi ve azaltma süreçlerinin gerekçesi ve kanıtı ile bağdaştırılan sonuçlar derlenip düzenlenerek belgelendirilmelidir. Ayrıca bu sonuçlar,

1) Tetkik edilmekte olan uygulayıcı ünite ile genel ATM fonksiyonel sistemin, tahsis edilmiş güvenlik hedef ve koşullarını karşılamak suretiyle oldukça emniyetli olduğunu ve emniyetli olmaya devam edeceğini ispat etmeye yönelik eksiksiz argümanların oluşturulmasını,

2) Bir değişikliğin uygulanmasına ilişkin tüm emniyet koşullarının planlanan operasyon ve fonksiyonlara yönelik olarak izlenebilir olmasını,

sağlamalıdır.

Tehlike tanımı ve şiddet değerlendirmesi

MADDE 13 -(1) Tehlikeleri sistematik olarak tanımlama işlemi gerçekleştirilmelidir.

(2) Tehlikelerin tanımlanması ve şiddetinin değerlendirilmesi, bilimsel temellere dayanan matematiksel modeller ile matrislerin oluşturulması sonucu ortaya çıkacak olan tabloya istinaden gerçekleştirilir.

Kalite yönetimi

MADDE 14 -(1) Hava Seyrüsefer Hizmet Sağlama Sertifikası alacak olan Hava Seyrüsefer Hizmet Sağlayıcı, TSE, ISO veya CEN standartlarında bir KYS oluşturmalı, oluşturulan bu sistemi hizmet sağlama sürecinde muhafaza etmeli ve sertifika işlemlerini tamamlayabilmesi için bunu Genel Müdürlüğe sunmalıdır.

(2) Hava Seyrüsefer Hizmet Sağlayıcı Kuruluş, aşağıdaki prosedürlere göre CNS, ATS ve AIM Sistemini kapsayacak şekilde bir arada veya ayrı ayrı olacak şekilde bir KYS bulundurmalıdır.

a) Farklı kullanıcıların ihtiyaçlarını en iyi şekilde karşılamak için kalite politikasını tanımlamalıdır.

b) Tüm operasyonların geçerli koşullar, standartlar ve prosedürlere uygun olarak gerçekleştirildiğini teyit etmek amacıyla tasarlanan prosedürleri içeren bir kalite güvence programı kurulmalıdır.

c) Operasyonel uygulamaların emniyetli ve verimli bir şekilde sağlanması adına prosedürlerin yeterliği ile prosedürlere uyulup uyulmadığını kontrol etmek için kalite yönetim temsilcileri atanmalıdır.

ç) Mevcut KYS değerlendirmeleri gerçekleştirilmeli ve gerek görüldüğü yerlerde iyileştirici faaliyetlerde bulunulmalıdır.

(3) Hava Seyrüsefer Hizmet Sağlayıcı, yönetim sistemine emniyet, güvenlik ve kalite yönetimi sistemlerini entegre edebilir.

(4) Hava Seyrüsefer Hizmet Sağlayıcı, sertifikasının onaylanmasını müteakip Genel Müdürlük tarafından en az yılda bir kez KYS kapsamında denetlenir ve sürekli olarak uygulanmasını sağlar.

(5) Hava Seyrüsefer Hizmet Sağlayıcı, bu sistemi akredite edilmiş belgelendirme kuruluşu tarafından belgelendirir ve faaliyeti süresince kalite belgesini muhafaza eder.

(6) Hava Seyrüsefer Hizmet Sağlayıcı kalite belgesi kapsamında; sistematik bir doküman ve kayıt yönetim sistemi kurmayı, sunacağı hizmetleri ulusal ve uluslararası mevzuata uygun olarak

yürütmeyi, hizmet performansını izlemeyi ve iyileştirmeyi garanti eder.

(7) Hava Seyrüsefer Hizmet Sağlayıcı, gerçekleştirdiği tüm faaliyetleri ve hizmetleri kalite el kitabında tanımlar ve üst yönetimden onaylı olarak Genel Müdürlüğe teslim eder.

(8) Hava Seyrüsefer Hizmet Sağlayıcı, müşteri memnuniyetini sağlamak amacıyla kendisine iletilen şikâyet ve önerileri analiz ederek gerekli düzeltici tedbirleri alır, bunları takip edecek sistemi kurar ve devamlılığını sağlar.

(9) Hava Seyrüsefer Hizmet Sağlayıcı tarafından, her bir hizmete dair hizmet standartları için performans ölçütleri belirlenir, performans değerlendirme sonuçları sistematik olarak izlenir ve önceden belirlenen hizmet standartlarına uyumsuzluk durumlarında eylem planları hazırlanır.

(10) Hava Seyrüsefer Hizmet Sağlayıcı tarafından, akreditasyon kuralları ve Genel Müdürlük tarafından yayınlanmış diğer mevzuat ve alt düzenleyiciler kapsamında mevcut tüm ölçü aletlerinin kalibrasyonunu bir plan dâhilinde yapar/yaptırır ve kayıtlarını saklar.

(11) Kalite El Kitabı dokümanı üst yönetim tarafından onaylandıktan sonra yayımlanır, değişiklikler sistematik olarak takip edilir ve Genel Müdürlüğe değişiklik bildirimleri gerçekleştirilir.

Güvenlik

MADDE 15 -(1) Hava Seyrüsefer Hizmet Sağlama Sertifikası alacak olan Hava Seyrüsefer Hizmet Sağlayıcı, güvenlik unsurlarını gerçekleştirebilmek amacıyla bir ISO 27001 standartlarında "Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemi / BGYS" oluşturur ve Genel Müdürlük tarafından BGYS ile ilgili yapılan tüm düzenlemelere uyar. Bununla birlikte Hava Seyrüsefer Hizmet Sağlayıcı;

a) Hava seyrüsefer hizmetlerinin sağlanmasında kanun dışı bir müdahaleye engel olmak adına tesislerin ve personelin güvenliğini,

b) Aldıkları veya ürettikleri ya da kullandıkları operasyonel verilerin güvenliğini ve bu verilere sadece yetkili kişilerin erişimini,

c) Bu bağlamda CNS sistemlerine sadece o sisteme ilişkin dereceye sahip personelin erişebilmesi ve kendine verilen yetkiler kapsamında erişebilmesi amacıyla kişiye özel şifre uygulamasına geçilmesini,

sağlamalıdır.

(2) Hava Seyrüsefer Hizmet Sağlayıcı, kendi personelinin güvenlik yetkilerini belirlemeli, uygun görüldüğü takdirde tesislerin, personelinin ve verilerin güvenliğini sağlamak için ilgili makamlar ile koordine sağlamalıdır.

İnsan kaynakları

MADDE 16 -(1) Hava Seyrüsefer Hizmet Sağlama Sertifikası alacak olan Hava Seyrüsefer Hizmet Sağlayıcı, sağlanan hizmetlerin emniyetli, verimli devamlı ve sürdürülebilir bir şekilde sağlanmasını temin etmek için uygun bir şekilde nitelikli personel istihdam etmelidir.

(2) Hava Seyrüsefer Hizmet Sağlayıcı personelin alınması ve eğitilmesine yönelik olarak politikalar kurmalıdır. Bu politikaları oluştururken, 31/01/2007 tarihli ve 26420 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan "Hava Trafik Kontrol Hizmetleri Personeli Lisans ve Derecelendirme Yönetmeliği (SHY - 65.01)", 1406/2017 tarihli ve 30096 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan "Havacılık Bilgi Yönetimi Personeli Lisans ve Derecelendirme Yönetmeliği (SHY - 65.07)" ve 04/11/2013 tarihli ve 28821 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan "Hava Trafik Emniyeti Elektronik Personeli Sınav, Sertifika, Lisans Ve Yetkilendirme Yönetmeliği (SHY - ATSEP)" ile bu Yönetmeliklere dayanılarak hazırlanan diğer alt düzenleyicilere uygun hareket edilir.

(3) İnsan kaynakları politikaları, Hava Trafik Kontrolörü, ATSEP ve AIM uzmanı olarak işe alınacak personelin sahip olması gereken nitelikleri açık bir şekilde belirten nitelikte olmalıdır.

(4) İnsan kaynakları politikaları, Hava Trafik Kontrolörü, ATSEP ve AIM uzmanlarına yönelik oryantasyon, temel, yeterlilik, iş başı ve tazeleme eğitimleri ile periyodik alınması gereken eğitimleri

kapsayacak nitelikte olmalıdır. Bu eğitimlerin belirlenmesinde Genel Müdürlük tarafından ilgili personele yönelik yayımlanan mevzuat ve diğer alt düzenleyiciler referans alınır.

(5) İnsan kaynakları politikaları, başvuru yapılan havaalanı ve hizmetler ile havaalanı iş yükü dikkate alınmak suretiyle hazırlanacak olan adam - saat planları göz önünde bulundurularak belirlenmelidir.

(6) Bünyesinde birden fazla havaalanı bulunduran Hava Seyrüsefer Hizmet Sağlayıcıların insan kaynakları başlığına dair incelemesi gerçekleştirilirken, bu Talimatın 5 inci maddesi altıncı fıkrası hükümleri geçerlidir.

Finansal güç

MADDE 17 -(1) Hava Seyrüsefer Hizmet Sağlayıcı, sermaye yatırım maliyetleri, sabit ve değişken operasyon maliyetleri gibi kendi finansal yükümlülüklerini karşılayabilecek yeterlilikte olmakla yükümlüdür. Bunu sağlamak amacıyla uygun bir "Maliyet Muhasebe Sistemi" kullanılmalıdır.

(2) Hava Seyrüsefer Hizmet Sağlayıcı, birinci fıkrada geçen gereklilikleri bağımsız denetlemeler sırasında ispat etmekle yükümlüdür.

(3) Kamu kurum ve kuruluşları ile en az % 51'i kamuya ait kuruluşların finansal durumlarının tespitinde Sayıştay, Türkiye Büyük Millet Meclisi KİT Komisyonu ve benzeri kurumlar tarafından tabii oldukları denetimler, Genel Müdürlüğün uygun görüşü üzerine, birinci fıkrada geçen gereklilikleri karşılamada uygun bir araç olarak kabul edilir.

(4) Kamu kurum ve kuruluşu olup Sayıştay denetimine tabii kurum / kuruluşların finansal gücü Genel Müdürlük tarafından sorgulanmaz ve denetlemeler esnasında uygun kabul edilir.

Yükümlülük ve sigorta kapsamı

MADDE 18 -(1) Hava Seyrüsefer Hizmet Sağlayıcı, geçerli yasal düzenlemelerden doğan sorumlulukları uyarınca yükümlülüklerini yerine getirebilmek için mevcut gereklilikleri sağlamalıdır.

(2) Uygulanacak yöntem, kuruluşun yasal statüsünü ve mevcut ticari sigortanın düzeyini göz önünde bulundurarak üçüncü şahıslara, hizmetten yararlanan resmi/özel kuruluşlara muhtemel kayıp ve zararı karşılamaya yönelik olmalıdır.

(3) Diğer bir Hava Seyrüsefer Hizmet Sağlayıcı hizmetlerinden faydalanan bir Hava Seyrüsefer Hizmet Sağlayıcı, aralarında yapılan sözleşme ile yükümlülüğün paylaşılmasını sağlamalıdır.

Hizmetlerin kalitesi

MADDE 19 -(1) Hava Seyrüsefer Hizmet Sağlayıcı, hava seyrüsefer hizmetlerinin açık ve şeffaf bir şekilde sağlamalıdır. Sunulan hizmetlere erişim koşulları sağlanarak düzenli bir şekilde yılda en az bir kez hava seyrüsefer hizmetlerinin kullanıcıları ile bireysel ya da toplu olarak resmi bir danışma süreci oluşturulmalıdır.

(2) Hava Seyrüsefer Hizmet Sağlayıcı ve/veya görevli Hava Trafik Kontrolörü, AIM memuru veya ATSEP yetkili olduğu sistemler üzerinden havacılık frezyolojisine uygun olmayan konuşmalar gerçekleştiremez.

(3) CNS alanında hizmet sağlamak üzere yetkilendirilmiş Hava Seyrüsefer Hizmet Sağlayıcı, envanterinde bulundurduğu bütün CNS sistemlerinin Şikago Sözleşmesinin Ek 10'u ve ICAO tarafından yayımlanmış olan Doc 8071 uyarınca belirlenmiş periyotlarda uçuş kontrollerinin yapılmasını sağlar.

Acil durum planı

MADDE 20 -(1) Hava Seyrüsefer Hizmet Sağlayıcı, sertifikasyon sürecinin tamamlanmasının ardından en geç 1 yıl içerisinde, hizmetin kesilmesi, hizmetin geç veya gereği gibi işlemediği durumlara karşı bir acil durum planına sahip olmalıdır.

(2) Bu acil durum planı, Hava Seyrüsefer Hizmet Sağlayıcının kendi operasyonlarını ciddi bir

şekilde bozulmaya ya da kesintiye uğratan durumlar karşısında sağladıkları tüm hava seyrüsefer hizmetlerini kapsayıcı nitelikte olmalıdır.

Raporlama koşulları

MADDE 21 -(1) Hava Seyrüsefer Hizmet Sağlayıcı Genel Müdürlüğe faaliyetleri ile ilgili olarak yıllık rapor vermek zorundadır. Yıllık rapor asgari olarak şunları içermelidir;

- a) Oluşturulan hava seyrüsefer hizmetinin performans düzeyine ilişkin değerlendirme,
- b) Yıllık planda oluşturulmuş olan performans göstergelerini kullanarak gerçek performansı yıllık plan ile karşılaştırmak suretiyle iş planında oluşturulan performans hedeflerine nazaran gerçekleşmiş Hava Seyrüsefer Hizmet Sağlayıcı performansı,
- c) Hedeflerin niçin gerçekleştirilemediğine dair veya hedef ve sonuç arasında oluşan farklılıklar için açıklama getirilmesi,
- ç) Operasyon ve altyapıdaki gelişmeleri,
- d) Sağlanan hava seyrüsefer hizmetlerinin kullanıcıları ile gerçekleştirilen resmi istişareye ilişkin bilgiler.

Yazılım emniyeti güvence sistemi

MADDE 22 -(1) Hava Seyrüsefer Hizmet Sağlayıcı EYS'nin uygulanması dahilinde, 27/01/2010 tarihli ve 27475 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan "Hava Trafik Yazılımları Hakkında Yönetmelik (SHY - ATM)" ve Avrupa Komisyonu tarafından yayımlanan EC No 2017/373 düzenlemesine uygun olarak ATM ve CNS hizmetlerinde kullanılan yazılımlarda gerçekleşecek tüm değişiklikleri ve yeni yazılım yüklenmesi durumlarını kapsayacak şekilde bir "Yazılım Emniyet Güvence Sistemi" kurar.

Operasyonel emniyet bağlantılı görevleri üstlenen teknik personel için emniyet koşulları

MADDE 23 -(1) Hava Seyrüsefer Hizmet Sağlayıcı, teknik personelin, destekledikleri hizmetler ile bu hizmetlerin güvenliğine ilişkin kendi çalışmalarının barındırdığı gerçek ve potansiyel etkilere ve uygulanacak uygun çalışma sınırlarına yönelik olarak yeteri kadar bilgi ve anlayışa sahip olmalarını ve bunu devam ettirmelerini sağlamalıdır.

(2) Hava Seyrüsefer Hizmet Sağlayıcı, personelin yeterliliği, görev düzenlemeleri, personel nitelik şemaları, eğitim planları ve kayıtları, niteliksiz personele yönelik denetimi, personelin fiziki ve zihinsel durumunun şüpheli olduğu durumlarda uygulanacak mevcut prosedürleri sağlamalıdır.

(3) Hava Seyrüsefer Hizmet Sağlayıcı, güvenlikle ilgili görevlerde dahil bulunan personelin sayısına, statüsüne ve konuşlanmasına ilişkin bilgilerin kaydını tutmalıdır. Bu kayıt;

a) Bilgi Güvenliği ile ilgili fonksiyonlara yönelik olarak sorumlu BGYS Yöneticisini tanımlamalıdır,

b) Şart koşulan beceri ve yeterlik koşullarına karşı teknik ve operasyonel personelin ilgili niteliklerini kaydetmelidir,

c) Lokasyonlar ve tüm görevlendirme metodolojisi de dahil olmak üzere teknik ve operasyonel personelin atandığı görevler belirtilmelidir.

(4) Hava Seyrüsefer Hizmet Sağlayıcı, ilgili hava sahasındaki hava seyrüsefer hizmetlerinin sağlanması ile kendi çalışma yöntemlerinin ve işletme prosedürlerinin Şikago Konvansiyonu ve Ek'lerinde belirtilen standartlara uygun olduğunu kanıtlamalıdır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM Çeşitli ve Son Hükümler

İdari yaptırımlar

MADDE 24 -(1) Bu Talimatta belirtilen kurallara uymayan işletmelere ve ilgili personele 2920 sayılı Türk Sivil Havacılık Kanunu ile 29/1/2013 tarihli ve 28543 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü Tarafından Verilecek İdari Para Cezaları Hakkında Yönetmelik (SHY - İPC) ve ilgili diğer mevzuatta yer alan idari yaptırımlar uygulanır.

Talimatta hüküm bulunmayan haller

MADDE 25 -(1) Bu Talimatta hüküm bulunmayan hallerde, 2920 sayılı Türk Sivil Havacılık Kanunu ile Türkiye'nin üyesi bulunduğu Uluslararası Sivil Havacılık Kuruluşları tarafından yayımlanan dokümanlarda belirtilen hükümler uygulanır.

Yürürlük

MADDE 26 -(1) Bu Talimat yayımlandığı tarihte yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 27 -(1) Bu Talimat hükümlerini Genel Müdür yürütür.